
Kursus i brugerinddragelse

Der er bred enighed om, at patienter og pårørende skal inddrages. Men hvordan gøres det bedst i praksis? Videnscenter for Brugerinddragelse i Sundhedsvæsenet (ViBIS) og Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning (KORA) udbyder sammen et kursus om brugerinddragelse i sundhedsvæsenet.

Kursets formål er:

- At understøtte kursisterne i arbejdet med et konkret brugerinddragelsesinitiativ på deres egen arbejdsplads
- At gøre kursisterne fortrolige med begrebet brugerinddragelse (afgrænsning, udvikling og anvendelse)
- At kursisterne får en indføring i konkrete metoder til brugerinddragelse, hvordan de bruges, og hvilke resultater man kan forvente sig af dem.

Kurset udbydes som et arbejdspladskursus. Når medarbejderne sendes på kursus sammen, får de en fælles platform for at arbejde med brugerinddragelse i form af delt sprog, viden og kompetencer. Den fælles platform er helt afgørende for, at arbejdspladsen kan skabe den nødvendige kulturændring og lykkes med at implementere og fastholde brugerinddragelse i daglig praksis.

Kurset vil blive tilpasset den konkrete arbejdsplads, således at kursusdeltagerens udbytte bliver direkte anvendeligt i det praktiske, daglige arbejde.

Målgruppe

Målgruppen er arbejdspladser, hvor man arbejder med borgernes sundhed. Det kan for eksempel være hospitaler, hospitalsafdelinger, kommuner, lægehuse med videre. Kurset er rettet mod de faggrupper, som har patient/borgerkontakt og/eller arbejder med kvalitetsudvikling i organisationen. Deltagerne på det enkelte kursus kan både have fælles eller forskellig faglighed.

Kurset kan også købes af flere forskellige organisationer, hvor deltagerne (eksempelvis sundhedsprofessionelle på sygehuse, i kommuner og i praksissektoren) kommer fra forskellige arbejdspladser, men for eksempel ønsker at samarbejde om brugerinddragelse på tværs af institutioner, eller hvor flere mindre organisationer deler udgiften.

Kursets opbygning

Kurset består i udgangspunktet af tre hele kursusdage, hvor de to første ligger samlet – og den sidste en til to måneder senere. Formålet med dette er at give kursusdeltagerne mulighed for selv at arbejde med det tillærte materiale i den mellemliggende periode og dermed sikre en dybere læring.

Inden afholdelsen af selve kurset, vil der foregå en konkret tilpasning, der vil sikre, at kurset har specifik relevans for den konkrete arbejdsplads. Tilpasningen vil blandt andet bestå af et forudgående møde, hvor kunden præsenterer arbejdspladsens konkrete arbejdsopgaver og status i forhold til brugerinddragelse og eventuelle ønsker til et særligt tema i undervisningen. Kursets oplæg, øvelser og litteratur vil så blive tilpasset denne præsentation. Ved ønske om fokus på et særligt tema skal der desuden udvikles en case til undervisningen i samarbejde mellem kunde og undervisere.

Ud over kurset vil der være mulighed for at tilkøbe ekstra moduler eller ydelser i forbindelse med kurset (se beskrivelse nedenfor). Den konkrete udformning af disse ekstra ydelser vil ske samtidig med tilpasning af kurset.

Udbytte for deltagere og arbejdsplads

Kurset giver en grundig og anvendelsesorienteret indgang til brugerinddragelse. Efter gennemførelse af kurset vil kursusedtagerne kunne:

- vurdere og diskutere brugerinddragelsens betydning for det praktiske arbejde i deltagernes konkrete organisation(er).
- vurdere og diskutere konkrete brugerinddragelsesmetoder og -tiltag og deres fordele og ulemper i forhold til viden om baggrund, udviklingstendenser og eksisterende status for brugerinddragelse.
- indgå i planlægning og gennemførelse af konkrete brugerinddragelsestiltag.
- vurdere, hvilke organisatoriske og kulturelle barrierer, som arbejdet med brugerinddragelse vil kunne møde i deltagernes organisation, samt hvordan disse barrierer kan håndteres.
- bidrage til en brugerinddragende kultur i deres organisation.

Ved at kursusedtagerne sammen får ny viden og kompetencer skabes samtidig fælles holdninger og værdier i forhold til brugerinddragelse. Dette kommer arbejdspladsen til gode i forhold til at skabe opbakning bag en brugerinddragende praksis. Kurset kan eventuelt målrettes konkrete forandringsinitiativer eller udfordringer, således at der er et godt fundament for det videre arbejde med at implementere konkrete initiativer.

Kursets indhold

Kursusprogrammet vil typisk omfatte følgende moduler:

1. Introduktion til brugerinddragelse
2. Metoder til organisatorisk brugerinddragelse
3. Metoder til individuel brugerinddragelse
4. Forudsætninger for brugerinddragelse
5. Implementering

Hvert modul indeholder en kombination af teori, præsentation af konkrete eksempler og øvelser. Hvis kurset skal have fokus på et særligt tema, der har relevans for den konkrete organisation, vil disse så vidt muligt inddrages i formidlingen af teori og eksempler, samt danne ramme for øvelser i undervisningen. Eksempler på temaer kan være patientsikkerhed, kvalitetsmålinger, økonomi, kommunikation, brugerråd, fokus på et særligt redskab eller metode, kultur, rehabilitering, forebyggelse, de svage patienter eller pårørende. Disse temaer vil delvist kunne indgå i modulerne, fx i form af en case.

Sammensætningen af det enkelte modul er kursusudbyders ansvar.

Tilvalgsmoduler

Ud over kursets obligatoriske moduler er der mulighed for at tilkøbe et eller flere moduler eller supplerende ydelser, fx målrettet konkrete brugerinddragesinitiativer i organisationen. Nedenfor gennemgås nogle af disse muligheder.

Arbejdsgangs- og kulturanalyse på arbejdspladsen før kursus

For at kvalificere tilretningen af kurset, så det tager udgangspunkt i organisationen arbejdskultur, kan der tilkøbes en afdækkende undersøgelse af fx eksisterende forståelser, muligheder og barrierer for brugerinddragelse (fx gennem spørgeskema, kvalitativ undersøgelse eller en kombination af flere metoder). Der udarbejdes en rapport, som indgår i tilrettelæggelsen af kurset.

Faglig sparring

Såfremt man ønsker faglig sparring til kursisterne mellem kursusdagene eller efterfølgende, fx i forhold til at arbejde med afdækning af egen brugerinddragende praksis eller til arbejde med brugerinddragende initiativer på egen afdeling, så kan dette tilkøbes.

Fjerde kursusdag

Denne dag afholdes som en supplerende kursusdag i forlængelse af dag 3. Indhold defineres i samarbejde med kunden.

Skriftligt projekt/opgave + vejledning

Undervejs i forløbet arbejdes der med et skriftligt projekt/en skriftlig opgave, hvor et valgt brugerinddragesinitiativ analyseres ud fra de teorier, som deltagerne er blevet introduceret til undervejs i kursusforløbet. Der tilbydes vejledning – omfanget aftales nærmere – og der gives (skriftligt eller mundtlig) respons på opgaven.

Diplommodul (fra VIA College)

Arbejdspladser, der ønsker at kombinere et kursus i brugerinddragelse hos KORA og ViBIS med et kompetencegivende forløb, der giver ECTS-point, kan tilkøbe et diplomuddannelsesmodul. Det udbydes i samarbejde med VIA College. Modulet skræddersyes særligt ud fra arbejdspladsens ønsker. Det kan gennemgås af alle eller nogle af medarbejderne. Deltagerne skal dog opfylde de gældende krav til deltagelse i diplomuddannelse, og kurset vil blive afholdt inden for rammerne af de gældende studieordninger på området. Kurset giver 5 ECTS-point.

Processtøtte til implementering af brugerinddragende praksis i organisationen

Mellem 2. og 3. kursusdag eller i forlængelse af kurset kan man tilkøbe et forløb med processtøtte til implementering af brugerinddragende praksis i organisationen. Pris osv. afhænger af omfang og varighed.

Andre ønsker

Hvis kunden har et helt andet forslag eller ønske, som ikke fremgår af ovenstående, så vil vi forsøge at efterkomme dette, eventuelt ved at inddrage andre samarbejdspartnere.

Praktiske informationer:

Kursusafgiften afhænger af omfang, tilkøb, antal deltagere m.m. Standardkurset er lagt an på tre kursusdage for 25 medarbejdere, hvor kunden selv stiller forplejning og lokaler til rådighed. Inkluderet i prisen er materiale, undervisere, tilpasning og planlægning. Såfremt der er særlige ønsker til oplægsholdere eller lignende, kan der være ekstraudgifter til dette. KORA og ViBIS kan stå for lokaler og forplejning mod betaling. Der udarbejdes et tilbud til hver enkelt kunde, som afhænger af kundens ønsker.